

СЛАВИЦА ЈАНЕШЛИЕВА



SLAVICA JANEŠLIEVA

КРИК!



A CRY!



Музеј на современата уметност
Скопје, Република Македонија

22.11. - 12.12.2002

Museum of Contemporary Art
Skopje, Republic of Macedonia

*„... беше избезумена сејќа,
шишом ова го слуша, над макајќа бескрајна своја
зайјажки, иријадна клејќа.*

*На илачој со илачови народој одеднаш врајќи:
Бранови, мислиш, врз брегој...*

Од „Сердарот“ на Глигор Прличев

„Субјект-во-аџонија“

Контроверзната македонска општествена стварност во овој критичен историски момент е тема на изложбата „Крик“ на Славица Јанешлиева.

Сцената на која се поставени два болнички кревети послани со две необични постелнини е метафорична претстава за трауматичните искушенија и дилеми на македонскиот ентитет и држава отворени до пароксизам со воената криза во 2001 година. Засекот под кожинката на тие отворени прашања кој го прави Јанешлиева со својата симболична престава е мошне длабок и ранливо чувствителен, но исто така и искрен без задршка и обсири. Делото им е, всушност посветено на емоциите: на чувствата на тага, болка, револт, гордост, радост, убавина... односно на способноста за перципирање и доживување како потврда на сопственото постоење. Со други зборови, „Крик“ е побуна против рамнодушноста на „субјектот-во-аџонија“, или уште повеќе негово отфрлање на позицијата на номок и повлекување пред стварноста.

„Што да се иправи?“

Романтично поетската и елегична структура на делото на Славица Јанешлиева ја следи средновековната легенда за Дојрана - убавата девојка која одбивајќи да ја прифати својата несреќна судбина го наполнила Дојранското езеро со своите горчливи солзи. Слично на неа и Јанешлиева се наоѓа исправена пред прашањето: „Што да се прави со чувството на болка, празнина и губиток?“, мислејќи притоа на денешната глетка на Дојранското езеро, на неговата тивка аџонија во исчезнувањето и на белата пустош од изумрени школки од дното на некогашното езеро. Но мислејќи, исто така, или пред се и на духовната пустош и егзистенцијалната бездна пред која е исправено македонското општество. Нејзиниот одговор, нејзиниот предлог на сето тоа е сличен на тој од легендата за Дојрана: „Да се преточи во материјал, во ткаенина, во објект, во нешто опипливо што помага да се прават метафори, а објектите пак да се поврзат со историјата“.

Ма̄теријализација на болка̄та

Еден од клучните елементи во „Крик” е инсистирањето на стрпливиот и долготраен процес на рачна работа во изведбата на делото, што во симболичниот јазик на Јанешлиева има значење на некој вид шаманско лекување. Долготрајното везење како симболичен и стварен процес на обликување на емоциите и свеста, спротивставено е на вистинитоста во болното сознание дека ништо не се променило ниту после сто години од констатацијата на иронично-подбивната анегдота на Брејлсфорд за коруптивното значење на удобноста на креветите, коешто е во суштината на „македонскиот проблем”. Слично значење има и сугестивната постапка применета во „постелата на плачот”, кадешто материјализирањето на болката и „враќање на објектите во историјата” на Јанешлиева личи на стрпливо постилање на тантелата од остри, но и мошне кршливи школки.

Зоран Петровски

¹ Branislav Dimitrijevic, “Pain on Both Sides”, Manifesta 2, Casino Luxembourg, 1998, p. 116.

„Еднаш имав среќа од валијата на Солун да добијам објаснување за „Македонскиот проблем”, толку кратко, колку и вистинито. „За сè се виновни бугарските училишта”, изјави тој. „Во тие гнезда на порок, синовите на селаните минуваат одреден број години во безделништво и луксуз. Навистина, тие всушност спијат на кревети. А потоа се враќаат во своите села. Во куќарките на нивните татковци нема кревети, а овие млади господа се префину да да спијат на подот. Кратко време го вкусуваат животот, а потоа заминуваат и им се придружуваат на револуционерните банди. Она што сакаат е добро платена служба во власта”. Во овие кратки и карактеристични реченици валијата успеа да ги сумира главните факти за состојбата и неговото кусо резиме успешно го илустрираше не само бугарското, туку и турското гледиште. Прашањето за креветите (да ја прифатам формулата на валијата) е во коренот на македонските неприлики. Мотивот за бунт, со други зборови, лежи колку во економските поплаки на селанството, толку и во политичките аспирации на образуваната класа. Во земја која треба да биде едно од најбогатите катчиња на Европа, селаните тонат во безнадежна сиромаштија - сиромаштија што нивните господари ја сметаат за природна и предодредена судбина.”

Х. Н. Брејлсфорд, *Македонија, Нејзиниите народи и нејзината иднина*; Скопје, Култура, 2002; стр. 96



“It was once my good fortune to obtain from the Vali of Salonica an explanation of the Macedonian problem as concise as it was true. “It is all the fault of the Bulgarian schools,” he declared. “In these nests of vice the sons of the peasants are maintained for a number of years in idleness and luxury. Indeed, they actually sleep on beds. And then they go back to their villages. There are no beds in their fathers' cottages, and these young gentlemen are much too fine to sleep on the floor. They try the life for a little, and then they go off and join the revolutionary bands. What they want is a nice fat Government appointment.” The Vali succeeded in condensing in these brief and characteristic sentences the main facts of the situation, and his summary had the merit of illustrating not merely the Bulgarian, but also the Turkish standpoint. The question of beds (to adopt the Vali's formula) is at the root of the Macedonian difficulty. The motive of revolt, in other words, lies as much in the economic grievances of the peasantry as in the political aspirations of the educated class. In a land which ought to be one of the richest corners of Europe the villagers are sunk in a hopeless poverty—a poverty, moreover, which their rulers regard as their natural and predestined lot.”

H.N. Brailsford, *Macedonia, It's Races and Their Future*, London, Methuen & Co., 1906, p. 42



Деталь.
Detail.



Постела за македонската национална свест.
The Macedonian National Consciousness Bed.



Постела на плачот.
A Wailing Bed.





*“... Beside herself with grievous woe, into despair she fell
And mourned her wretchedness.*

*Then all at once the crowd re-echoed, wailing like the waves
That moan along the shore, ...”*

From Gligor Prlicev's "The Sirdar"

"A Subject - in - Agony"

The theme of Slavica Janešlieva's exhibition "A Cry" is the controversial Macedonian social reality at this particular crucial and critical historical moment. The scene on which two hospital beds are placed, covered with unusual bed-covers, is a metaphorical presentation of the traumatic temptations, challenges and dilemmas of the Macedonian entity and state laid open to paroxysm by the war crisis in 2001.

The cut under the skin of these questions that in her symbolic presentation Janešlieva makes is a very deep and vulnerably sensitive one, but also utterly sincere and free of any restraint and caution. This work is actually dedicated to emotions: the feelings of sorrow, pain, revolt, pride, joy, beauty.... i.e. the ability of perceiving and experiencing things as a confirmation of the individual's existence. In other words "A Cry" is a revolt against the indifference of the "subject-in-agony"¹, or even a rejection of its position of helplessness and withdrawal.

"How to cope with the feelings of pain, emptiness, loss...?"

The romantically poetical and elegiac structure of Slavica Janešlieva's work follows the legend of Dojrana - the beautiful maiden who, refusing to accept her misfortune, with her bitter tears filled up the lake of Dojran. Like her, Janešlieva is facing the question: "How to cope with the feelings of pain, emptiness and loss?" thinking about the appearance of Lake Dojran today, about its silent agony of vanishing and about the white wasteland of dead shells at the bottom of the lake which once existed. But, above all, bearing in mind the spiritual wasteland and the existential abyss that Macedonian society is confronting. Her answer, i.e. her suggestion, is similar to that found in the legend about

Dojrana “To render them in materials, in cloth, into objects, in something palpable that holds meaning for us and helps us make metaphors, and thus ties those objects to history.”

Materialization of pain

One of the essential elements in “A Cry” is insistence on the patient and long process of handwork in the creation of the artwork. In Janešlieva's symbolic language this has the meaning of some kind of a shamanic cure. The endless embroidering as a symbolic and true process of shaping the emotions and the consciousness is juxtaposed with the truth of the painful awareness that nothing has changed even after one hundred years since the statement made by H.N. Brailsford in the ironical and ridiculing anecdote about the corruptive meaning of the comfort of beds, which are at the root of “the Macedonian problem”. The meaning of the suggestive treatment applied in “The Wailing Bed”, is similar. There the materialization of pain and “the return of the object to history” resembles the patient spreading of lace made of sharp, but very fragile shells.

Zoran Petrovski

¹ Branislav Dimitrievic, “Pain on Both Sides”, Manifesta 2, Casino Luxembourg, 1998, p.116



СЛАВИЦА ЈАНЕШЛИЕВА

- 1973 -родена во Скопје.
- 1996 -дипломирала на Факултетот за ликовни уметности во Скопје.
- 1998 -магистрирала на истиот факултет - отсек графика.

Самостојни изложби:

- 2002 -Скопје, *Крик*, Музеј на современа уметност
- 2001 -Скопје, *Секавање на еден идеалист*, Галерија "степен", Културна локација "Место"
-Скопје, *Раскажување приказни*, СХ Галерија
-Братислава, Словачка, *Раскажување приказни* и видео перформансот *Ситије мои велосипеди*, Галерија "Open"
- 2000 -Босвил, Швајцарија, *Раскажување приказни*, Капела на Kunsterhaus Boswil
- 1999 -Скопје, Небомантија, СХ Галерија
- 1998 -Скопје, *Графичка инсталација Писма*, Отворено графичко студио
- 1997 -Скопје, *Графики* - со проектот *Трло*, Галерија при МКЦ
- 1996 -Битола, *Изложба на графики*, Уметничка галерија

Селектирани групни изложби:

- 2002 -Скопје, *Тело што мисли*, Отворено графичко студио
-Чачак, Србија, *22-ор Меморијал "Надежда Пејровиќ"*, Уметничка галерија Надежда Петровиќ
-Скопје, *1(3) Дијалекти*, Музеј на современа уметност
-Белград, Србија, *Bound/less Boarders*, прв вон галериски проект на Балканот
-Белград, Србија, *Who am I?*, Културен центар на Белград
-Јуваскула, Финска, *Врски - 2002*, Graphica Creativa, 10-то Интернационално графичко триенале, Музеј на градот Јуваскула
-Токио, Јапан, *Мини принти интернационално триенале*
-Лоц, Полска, *Мали графички форми*, Градска галерија
- 2001 -Струмица, *Избор 2000*, Уметничка галерија
-Тунис, Сиди Боу Саид, *Недела на културијата*, Palais d'Erlanger
-Скопје, *5-ио Биенале на младите уметници*, Музеј на современа уметност
-Скопје, *Озарување на меситио*, ликовни интеркомуникации во Скопје, централно градско подрачје
-Скопје, *Лаф муабет*, Музеј на современа уметност
-Рим, Италија, *5 Современи македонски графичари*, Галерија Цвадрато ди Омега
-Скопје, *Совршен избор*, изложба на public art проекти, Градски трговски центар
- 2000 -Алмати, Казахстан, *Комуникација. Искуство на интеракцијата.*, Бизнис центар на Алмати
-Битола, *III Интернационално графичко триенале*
-Скопје, *Графички експеримент 2*, Отворено графичко студио
-Шамале, Франција, *5-ио Светско триенале на графики мал форми*, Association Mouvement Art Contemporain
-Париз, Франција, *Artist(s) in Residence* (учество во проектот на Лучезар Бојаџиев), *Другата страна на Европа*, 2 дел: Општествен реализам, Постојење, Политика, Национална галерија Jeu de Paume
- 1999 -Трст, Италија, *MATRIX*, Trieste Contemporanea
-Варна, Бугарија, *Интернационално графичко биенале - Варна '99*
-Ваљево, Југославија, *25 Македонски уметници*, Интернационално уметничко студио

- Скопје, *Првојто Реер-show во градов*, СХ Галерија
- Фрехен, Германија, *12-та Германска меѓународна изложба на графика*
- Коши-ши, Јапонија, *4та Изложба на Интернационалној Триенале на Графики*
- 1998 -Струмица, *ИЗБОР '97*, во организација на АИКА, Уметничка галерија
- Белград, Југославија, *5-то Биенале на графика*, Уметнички павиљон Цвијета Зузориќ
- Софија, Бугарија, *Второ Меѓународно графичко триенале*
- Белград, Југославија, *Изложба на македонски уметници од помладата генерација*, Галерија при домот на младината
- 1997 -Скопје, *ГРАФИЧКИ ЕКСПЕРИМЕНТ*, Отворено графичко студио
- Канагава, Јапонија, *19-та Интернационална изложба на графики*
- 1995 -Скопје, *Чифте Амам - Скопско лето '95*

Награди:

- 2001 -Тетово, *1-во Интернационално триенале на мала графика* - Прва награда
- Скопје, *5-то Биенале на млади* - Гран При
- 2000 -Битола, *3-то Интернационално графичко триенале* - Откупна награда
- Скопје, *Ревизијална изложба на ДЛУМ* - Откупна награда
- 1998 -Скопје, *28 графичка изложба на ДЛУМ* - Откупна награда
- 1997 -Скопје, *СИАБ' 97* - Втора награда

Дела во колекции:

- Јуваскула, Финска, Музеј на градот Јуваскула
- Вашингтон, САД, Светска Банка

SLAVICA JANEŠLIEVA

- 1973 Born in Skopje.
- 1996 BFA, Faculty of Fine Arts in Skopje, Printmaking Department
- 1998 MFA, Faculty of Fine Arts in Skopje, Printmaking Department.

Solo exhibitions:

- 2002 -Скопје, *A Cry*, Museum of Contemporary Art
- 2001 -Скопје, *Story Telling* (updated), CIX Gallery
- Скопје, *Remembering an Idealist*, Gallery "Stepen", Cultural Location "Mesto"
- Bratislava, Slovakia, *Story Telling* and video performance *All My Bicycles*, Open Gallery
- 2000 -Boswil, Switzerland, *Story Telling*, Artists' House Foundation
- 1999 -Скопје, *Reading the Clouds*, CIX Gallery
- 1998 -Скопје, Graphic Installation *Letters*, Open Graphic Studio
- 1997 -Скопје, *Prints* - with the project *Sheep Fold*, MKC
- 1996 -Bitola, *Prints*, Art Gallery Bitola

Selected group exhibitions:

- 2002 -Скопје, *Body Thinks*, Open Graphic Studio
- Cacak, Yugoslavia, *22nd Nadezda Petrovic Memorial*, Art Gallery "Nadezda Petrovic"
- Скопје, *1(3) Dialects*, Museum of Contemporary Art
- Belgrade, Yugoslavia, *Bound/less Borders*, first outdoor touring Bakjan project 2002/2003

- Belgrade, Yugoslavia, *Who Am I?*, Gallery of Belgrade Cultural Centre
- Finland, Jyvaskyla, *Graphica Creativa 2002 - Links*, The 10th International Print Triennial, Jyvaskyla Art Museum
- Tokio, Japan, *Mini Print International Triennial*
- Lodz, Poland, *Small Graphic Forms*, City Art Gallery
- 2001 -Strumica, *Selection 2000*, Art Gallery Strumica
- Tunis, Sidi Bou Said, *Week of Culture*, Palais d'Erlanger
- Skopje, *5th Youth Biennial*, Museum of Contemporary Art
- Skopje, *Shining The Site*, public art, Skopje city center
- Rome, Italy, *5 Contemporary Printmakers*, Gallery Cvadrato di Omega
- Skopje, *Small Talks*, Museum of Contemporary Art
- Skopje, *Perfect Match*, exhibition of public art projects, City Shopping Mall
- 2000 -Almaty, Kazahstan, *Communication. Experience of interaction.*, Almaty Buisness Center
- Bitola, *3rd International Print Triennial*, Museum and Gallery of Bitola
- Skopje, *Graphic Experiment 2*, Open Graphic Studio
- Chamaliers, France, *5th Mondial Triennial of Small Sized Prints*, Association Mouvement Art Contemporain
- Istanbul, Turkey, *Cleaning Material Store*, Window Gallery (of Selda Asal)
- Paris, France, *Artist(s) in Residence* (participation in the project of Luchezar Boyadziev), part 2
"Social Reality/Existence/Politics", *L'autre moitie de l'Europe*, Jeu de Paume
- 1999 -Trieste, Italy, *Matrix*, Trieste Contemporanea
- Varna, Bulgaria, *International Print Biennial*, Art Gallery of Varna
- Valjevo, Yugoslavija, *25 Macedonian Artists*, International Art Studio
- Skopje, *The First Peep-show in the City*, CIX Gallery
- Frechen, Germany, *12. German International Exhibition of Graphic Art*, Stadtsaal
- Kochi-shi, Japan, *The 4th International Triennial Exhibition of Prints*, Ino-cho Paper Museum
- 1998 -Strumica, *Selection '97*, organized by AICA, Art Gallery
- Belgrade, Yugoslavia, *5th Biennial of Graphic Art*, Cvijeta Zuzoric Art Pavilion.
- Sofia, Bulgaria, *Second International Biennial of Graphic Art*
- Belgrade, Yugoslavia, *Young Macedonian Artists*, Gallery of Doma Omladine
- 1997 -Skopje, *Graphic Experiment*, Open Graphic Studio
- Kanagawa, Japan, *The 19th International Independante Exhibition of Prints*, Prefectural Gallery
- 1995 -Skopje, *Chifte Amam*, Skopje summer '95

Awards:

- 2001 -Tetovo, *1st International Mini Print Triennial* - First Prize
- Skopje, *5th Youth Biennial* - Grand Prix
- 2000 -Bitola, *3rd International Print Triennial* - Purchased Award
- Skopje, *"Revijalna" exhibition* - Purchased Award
- 1998 -Skopje, *28th Exhibition of prints of the DLUM* - Purchased Award
- 1997 -Skopje, *SIAB '97* - Second prize

Works in collections:

- Finland, Jyvaskyla, Triennial, Jyvaskyla Art Museum
- Washington D.C., USA, World Bank

Address: Franc Prešern 159, 1 000 Skopje, Republic of Macedonia

phone: + 389 2 364 432, 342 239; + 389 70 622 824

e-mail: slavica_jane@yahoo.com *web:* www.scca.org.mk/slavica

Издавач: Музеј на современата уметност, Скопје
За издавачот: Емил Алексиев, директор
Реализација и текст: Зоран Петровски
Превод од англиски: Славица Јанешлиева
Дизајн на каталогот: Славица Јанешлиева
Фотографии: Роберт Јанкуловски, Слободан Бачварски
Печат: Скенпоинт, Скопје
Тираж: 500

Editor: Mueum of Contemporary Art, Skopje
Editor in chief: Emil Aleksiev, director
Realization and text: Zoran Petrovski
Translation into English: Slavica Janešlieva
Lay out: Slavica Janešlieva
Photographs: Robert Jankulovski, Slobodan Bacvarski
Print: Skenpoint, Skopje
Edition: 500

Museum of Contemporary Art
Samoilova bb, 1 000 Skopje, Republic of Macedonia
tel. + 389 2 11 77 35

Каталогот е реализиран со финансиска помош
на Министерството за култура на Република Македонија.

CIP - Каталогизација во публикација
Народна и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски",
Скопје

7.038.531(497.7) (06.064)

ЈАНЕШЛИЕВА, Славица

Крик! : Музеј на современа уметност, Скопје, Република Македонија, 22.11-12.12.2002
/ Славица Јанешлиева ; [текст Зоран Петровски ; превод Славица Јанешлиева ; фотографии
Роберт Јанкуловски, Слободан Бачварски] = A Cry! : Museum of Contemporary Art, Skopje, Republic
of Macedonia, 22.11-12.12.2002 / Slavica Janešlieva ; [text Zoran Petrovski ; translation into English Slavica
Janešlieva ; photographs Robert Jankulovski, Slobodan Bacvarski]. - Скопје : Музеј на современа умет-
ност = Skopje : Museum of Contemporary Art, 2002. - 16 стр. : слики во боја ; 21 см

Кор. ств. насл.: Славица Јанешлиева. - текст на мак. и англ. јазик.

ISBN 9989-703-52-3

COBISS-ID 50530214

